

Ενδοσχολική Επιμορφωτική ημερίδα
1^ο 12/Θ Δ.Σ. Αρχανών Ηρακλείου Κρήτης
7 Μαρτίου 2019

Οι κοινωνικές ιστορίες στην εκπαίδευση μαθητών με αναπηρία για την προσωπική και κοινωνική ανάπτυξη, τη διαχείριση κρίσεων και την αυτόνομη διαβίωσή τους.

Ελευθερία Παπαμιχαλοπούλου,
Ειδική Παιδαγωγός,
συγγραφέας παιδικών παραμυθιών

<http://www.prosvasimo.gr/>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Το έργο «Καθολικός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Προσβάσιμου Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5001313 υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020» και συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο).

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Προσεγγίσεις Ενίσχυσης της Κοινωνικής Αλληλεπίδρασης

- Κοινωνικές Ιστορίες
- Κύκλος των φίλων
- Peer-mediated (π.χ. Peer tutoring)-παρεμβάσεις με τη μεσολάβηση συνομηλίκων
- Γραπτά σενάρια (scripts)
- Παρουσίαση προτύπων προς μίμηση (δια ζώσης και μέσω βίντεο-video modeling)

αποτελούν προσεγγίσεις αντιμετώπισης των κοινωνικών δυσκολιών που βιώνουν καθημερινά τα παιδιά με αυτισμό και μπορούν να εφαρμοστούν στο σχολείο

Τι είναι μια Κοινωνική Ιστορία (Social Story)

Είναι μια σύντομη ιστορία (μικρό κείμενο), με συγκεκριμένη μορφή, χαρακτηριστικά και ιδιαίτερο στυλ και τρόπο γραφής (μέθοδος).

Περιγράφει και παρουσιάζει:

α) συγκεκριμένες κοινωνικές καταστάσεις (τι συμβαίνει), ή γεγονότα, γενικές ιδέες, πολιτισμικές αντιλήψεις ή κοινωνικές δεξιότητες, συναισθήματα και γνώσεις

β) με οπτικό τρόπο (φωτογραφίες-σκίτσα-τυπωμένες εικόνες)

Στόχοι των Κοινωνικών Ιστοριών

- η βαθύτερη κατανόηση μιας κοινωνικής κατάστασης
- η διδασκαλία κατάλληλων κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων, στάσεων, αξιών και συμπεριφορών
- η διαχείριση και επίλυση προβλημάτων και δυσκολιών
- η τήρηση κανόνων
- η εκμάθηση δεξιοτήτων αυτόνομης διαβίωσης
- η κατανόηση της συμπεριφοράς των άλλων
- η ενσυναίσθηση

Στόχοι των Κοινωνικών Ιστοριών

- ▶ η προετοιμασία των μαθητών για **νέα γεγονότα και εμπειρίες**, όπως οικογενειακές διακοπές, επίσκεψη στον γιατρό, κ.ά. (μείωση άγχους)
- ▶ η διαχείριση και επίτευξη **αλλαγών στη ζωή** του μαθητή
- ▶ η διδασκαλία **θετικών συμπεριφορών, ρουτινών** και εισαγωγή **νέων ρουτινών** στο σχολείο, στο σπίτι ή στην κοινότητα
- ▶ η διαχείριση των **σχολικών προγραμμάτων**
- ▶ η **απόκτηση γνώσεων** -σε διάφορους τομείς

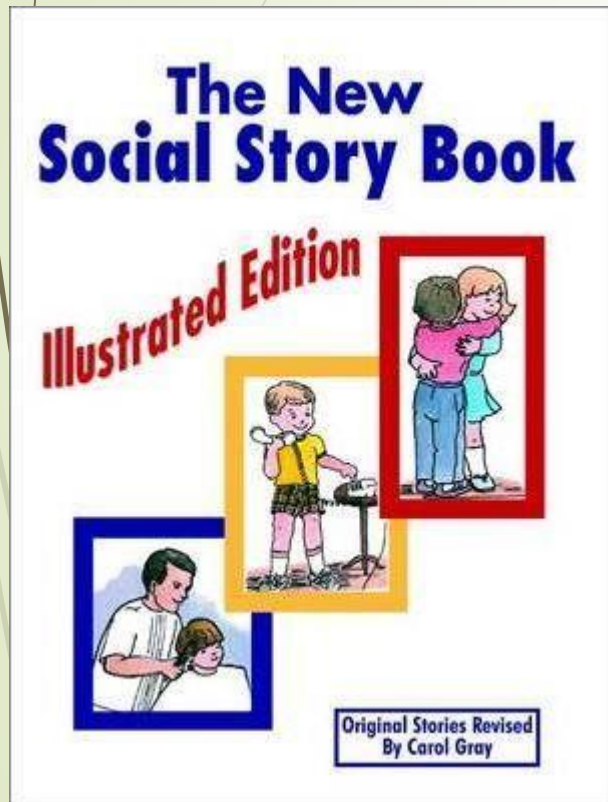

Κοινωνικές Ιστορίες και Δ.Α.Φ

- Οπτικός τρόπος σκέψης-
Εικονογράφηση
- Κατάλληλη γλώσσα
- Μονιμότητα και επαναληψιμότητα
- Θεωρία του νου
- Θεωρία κεντρικής συνοχής

Πότε δημιουργήθηκαν οι κοινωνικές ιστορίες (ιστορικό)

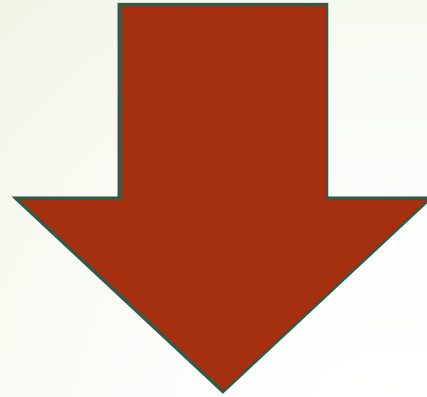

Οι Κοινωνικές Ιστορίες δημιουργήθηκαν το **1991** από την **Carol Gray** και δόθηκαν για πρώτη φορά σε μαθητές με αυτισμό, **στο Λύκειο του Jenison στην Αμερική** και στη συνέχεια η χρήση τους υιοθετήθηκε από πολλούς εκπαιδευτές και γονείς σε ολόκληρη την Αμερική.

Κοινωνικές Ιστορίες

Είχαν ως στόχο τη βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων μαθητών που ανήκουν στο φάσμα του αυτισμού

Τα αποτελέσματα υπήρξαν επιτυχή και σε παιδιά με άλλες κοινωνικές, επικοινωνιακές ιδιαιτερότητες/δυσκολίες, καθώς και σε άτομα τυπικής ανάπτυξης

Βήματα συγγραφής μιας Κοινωνικής Ιστορίας

Ποιοι μπορούν να γράψουν μια κοινωνική ιστορία

- Εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων και των ειδικοτήτων
- Ειδικό βοηθητικό προσωπικό
- Ψυχολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί
- Θεραπευτές (λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, φυσιοθεραπευτές)
- Γιατροί
- Γονείς
- Όλοι όσοι δουλεύουν ή ζουν με το παιδί

Καθορισμός Θέματος

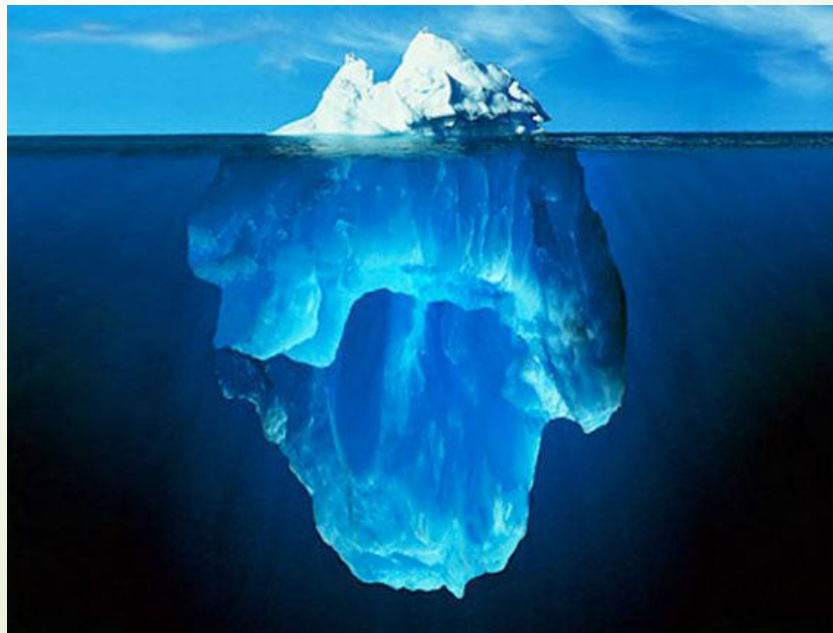
Συλλογή πληροφοριών

- ▶ **Παρατήρηση συμπεριφοράς**
(πού, πότε, ποιος, τι, πώς, γιατί)
- ▶ **Συγκέντρωση πληροφοριών**
(συζήτηση, συνέντευξη, 'μαρτυρίες')
- ▶ **Καταγραφή σε ημερολόγιο**
της συμπεριφοράς του παιδιού
(τουλάχιστον για 3-5 μέρες)
- ▶ **Συζήτηση**
με το ίδιο το παιδί, αν είναι εφικτό

Η προσέγγιση του παγόβουνου

Προσφέρει την ευκαιρία να γίνει κανείς ντετέκτιβ για τη συμπεριφορά του παιδιού και να ψάξει τι είναι αυτό που το ωθεί να συμπεριφερθεί με συγκεκριμένους τρόπους (Smith, 2016)

Κριτήρια αξιολόγησης του παιδιού

► Το προφίλ του μαθητή

- α) το επίπεδο κατανόησης του προφορικού λόγου και ακρόασης του παιδιού
- β) η αναγνωστική του ικανότητα
- γ) ο τρόπος μάθησης (το μαθησιακό του στυλ)
- δ) το επίπεδο κατανόησης εικόνων, σκίτσων ή φωτογραφιών
- ε) η αντίληψή του και η ικανότητα επεξεργασία πληροφοριών (μιας ή περισσότερων)
- στ) το εύρος της προσοχής του

► Ενδιαφέροντα-ικανότητες-ανάγκες

Ο τίτλος μιας Κοινωνικής Ιστορίας

- Εστιάζει στο περιεχόμενο – **στην ουσία** – της ιστορίας:
«Τι κάνω όταν κάποιος μου μιλάει;» ή
«Γιατί είναι σημαντικό να κάθομαι στη θέση μου μέσα στην τάξη;»
- Αναφέρει συνοπτικά μια συγκεκριμένη κατάλληλη κοινωνική συμπεριφορά

Μορφές τίτλων

- **Μορφή μικρής πρότασης:** Η ώρα του αποχαιρετισμού
- **Μορφή ερώτησης:** «Τι να κάνω με την τσάντα μου;»
- «Γιατί χρειάζεται να κάνω υπομονή;»

Η δομή των Κοινωνικών Ιστοριών

Τα βασικά είδη προτάσεων

Περιγραφικές
προτάσεις
(descriptive
sentences)

Προτάσεις
Προοπτικής
(perspective
sentences)/
που
αναφέρονται σε
εσωτερικές
καταστάσεις

Καθοδηγητικές
ή Κατευθυντικές
Προτάσεις
(derective
sentences)

Περιγραφικές προτάσεις (2-5)

Παρέχουν πληροφορίες και απαντούν στις ερωτήσεις: «ποιος», «πού», «πότε», «πώς», «τι» και «γιατί».

Παραδείγματα:

- ▶ «Ο μπαμπάς μου ακούει τις ειδήσεις στο ραδιόφωνο»
- ▶ «Η δασκάλα της τάξης πηγαίνει στα θρανία των παιδιών»

Προτάσεις Προοπτικής (2-5)

Περιγράφουν τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις αντιδράσεις των άλλων σε μια συγκεκριμένη περίσταση (αναφέρονται σε εσωτερικές καταστάσεις)

Παραδείγματα:

- ▶ «Αν σηκωθώ από τη θέση μου, η δασκάλα δεν θα μπορέσει να κάνει μάθημα και θα στεναχωρηθεί ή μπορεί και να θυμώσει» **(συναισθήματα)**
- ▶ «Ο μπαμπάς μου είναι καλός στα μαθηματικά» **(γνώση / σκέψη)**
- ▶ «Σε πολλά αγόρια αρέσει να παίζουν ποδόσφαιρο» **(γνώμη-επιθυμία)**

Καθοδηγητικές ή Κατευθυντικές προτάσεις (1)

Περιγράφουν την ενδειξιμένη συμπεριφορά καθοδηγώντας το παιδί για το ποια συμπεριφορά είναι επιθυμητή και κατάλληλη σε μια δεδομένη στιγμή

Παραδείγματα:

- «**Θα προσπαθήσω** να είμαι δίπλα στη μητέρα μου, για να μη χαθώ»
- «**Αυτό που χρειάζεται** να κάνω είναι να συγχαρώ το φίλο μου και να του πω μπράβο που κέρδισες»
- «**Καλό θα είναι** να πω στους άλλους πώς νιώθω»
- «**Μπορεί να ζητήσω...**»
- «**Ίσως μπορώ να...**»
- «**Θα δουλέψω, για να...**»

Απλή μορφή Κοινωνικών Ιστοριών: Η βασική αναλογία

Στις 10 περίπου προτάσεις, η αναλογία είναι:

- 2-5 περιγραφικές προτάσεις
- 2-5 προτάσεις προοπτικής ή προτάσεις που αναφέρονται σε εσωτερικές καταστάσεις
- 1 πρόταση καθοδηγητική ή κατευθυντική

Εκτεταμένη μορφή Κοινωνικών Ιστοριών (προχωρημένες)

Προτάσεις
ελέγχου

Συνεργατικές
προτάσεις

Συνδυασμοί
προτάσεων

Προτάσεις
επιβεβαίωσης

Κενή
πρόταση

Προτάσεις ελέγχου ή αυτοελέγχου (1)

Οι προτάσεις είναι γραμμένες από το ίδιο το παιδί, προκειμένου να θυμηθεί τεχνικές και στρατηγικές που μπορεί να χρησιμοποιήσει για να βοηθηθεί να θυμηθεί την πληροφορία σε μια κοινωνική ιστορία.

Παραδείγματα:

- «Θα προσπαθήσω να μετρήσω απέξω μέχρι το 10»
- «Για να βοηθήσω τον εαυτό μου να ηρεμήσει, θα κάνω έναν περίπατο»

Συνεργατικές προτάσεις ή προτάσεις συνεργασίας (1)

Οι συγκεκριμένες προτάσεις περιγράφουν τι θα κάνουν οι άλλοι που βρίσκονται εκείνη τη στιγμή δίπλα στο παιδί, για να το βοηθήσουν.

Παραδείγματα:

- «Μια καλή ιδέα είναι να ζητήσω βοήθεια από τη μαμά ή τον μπαμπά και να μου θυμίσουν τι χρειάζεται να κάνω για να μη νιώθω λύπη»
- «Η κυρία μου θα με βοηθήσει να βρω τη σελίδα στο βιβλίο των μαθηματικών»

Συνδυασμοί προτάσεων (1)

Είναι πιθανόν κάποια πρόταση να εκλαμβάνεται ως πρόταση δυο τύπων, π.χ. αναφέρεται σε εσωτερικές καταστάσεις, αλλά και συνεργατική πρόταση

Παραδείγματα:

- ▶ «**Όταν η δασκάλα μου** διορθώσει όλα τα τετράδια, θα βγούμε διάλειμμα»
- ▶ «**Εάν ακούσω τις οδηγίες** για το σεισμό, ο διευθυντής του σχολείου θα είναι πολύ ικανοποιημένος, γιατί θα ξέρει ότι όλα τα παιδιά θα είναι ασφαλή»

Προτάσεις επιβεβαίωσης

Αναφέρονται στο κοινό συναίσθημα ή εκφράζουν πολιτισμικές απόψεις. Μπορεί να δίνουν έμφαση σε ένα σημαντικό σημείο που μπορεί να αφορά ένα νόμο, έναν κανόνα ή έθιμο ή να καθησυχάζει. Συνήθως, συνοδεύουν τα άλλα είδη προτάσεων (π.χ. περιγραφικές, προοπτικής) (Gray, 2016).

Παραδείγματα προτάσεων επιβεβαίωσης:

- ▶ «Όταν μπαίνουμε στο αυτοκίνητο, φοράμε πάντα ζώνη. **Αυτό είναι πολύ σημαντικό** (κανόνας)
- ▶ «Ο μπαμπάς μου συνήθως ροχαλίζει, όταν κοιμάται. **Αυτό δεν πειράζει** (καθησυχαστική)

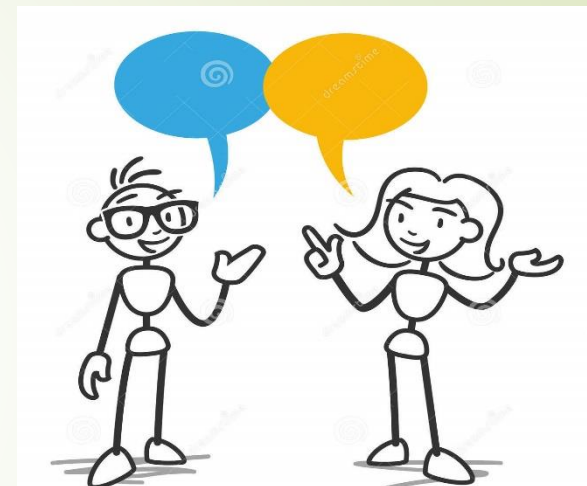

Προχωρημένες κοινωνικές ιστορίες: Η βασική αναλογία

- Διατηρείται η προηγούμενη βασική αναλογία και προστίθεται περίπου 1 πρόταση σε κάθε είδος προτάσεων.

Γενικές αρχές ως προς τη μορφή και τη γλώσσα

- **Αρχή, μέση και τέλος**
(εισαγωγή – κυρίως θέμα - επίλογος).
- **Ποιος** συμμετέχει,
πού και **πότε** διαδραματίζεται
η κατάσταση, **τι** συμβαίνει,
πόσο διαρκεί και **γιατί**.
- **1° πρόσωπο** (για να κατανοήσει το παιδί ότι αναφερόμαστε σε αυτό)
- **3° πρόσωπο** (για να μιλήσουμε για κάτι που κάνουν όλοι οι άνθρωποι)
- **Καταφατικές εκφράσεις- θετική γλώσσα**
- **Φιλολογική ακρίβεια και κυριολεξία** (ξεκάθαρη και ακριβής γλώσσα-όχι μεταφορές)

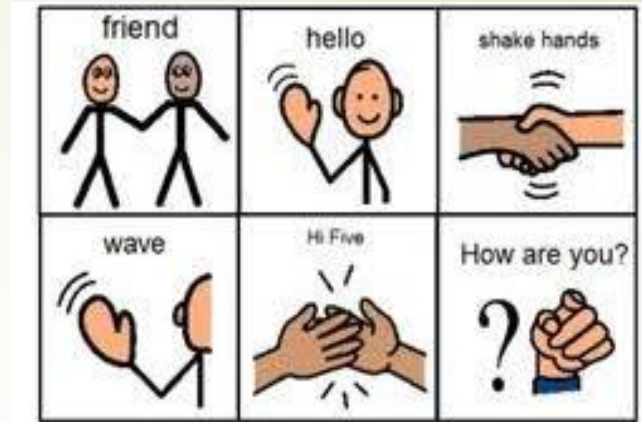

Γενικές αρχές ως προς τη μορφή και τη γλώσσα

- Λεξιλόγιο συγκεκριμένο και κατανοητό
- Ύφος και δομή
- Ενεστωτικός χρόνος (περιγραφή κατάστασης)
μελλοντικός χρόνος (πρόβλεψη γεγονότος)
- 1-3 προτάσεις το πολύ ανά σελίδα ή 1 πρόταση ανά σελίδα (μικρότερα παιδιά)
- Μέγεθος γραμμάτων

Εικονογράφηση ή χρήση φωτογραφιών

- **Νοηματική συνάφεια** με το κείμενο
- **Κινητοποίηση ενδιαφέροντος** παιδιού
- **Απλή και λιτή** (χωρίς πολλές πληροφορίες)
- **Εστιασμένη στην ενέργεια** και στην **πράξη**
- **Μια εικόνα / φωτογραφία ανά σελίδα** (μικρότερα παιδιά)
- **Περισσότερες εικόνες / φωτογραφίες ανά σελίδα ή μόνο κείμενο** (μεγαλύτερα παιδιά)
- **Φωτογραφίες των ίδιων των παιδιών** και του **πραγματικού χώρου** που αναμένεται να εφαρμοστεί

Το περιεχόμενο

- ▶ να στηρίζεται αρχικά **στα ενδιαφέροντα και στη φαντασία** του παιδιού (βιβλία «φαντασίας»)
- ▶ να βασίζεται στα **δυνατά σημεία** του παιδιού (βιβλία «επιβεβαίωσης»)

Η παρουσίαση στο μαθητή

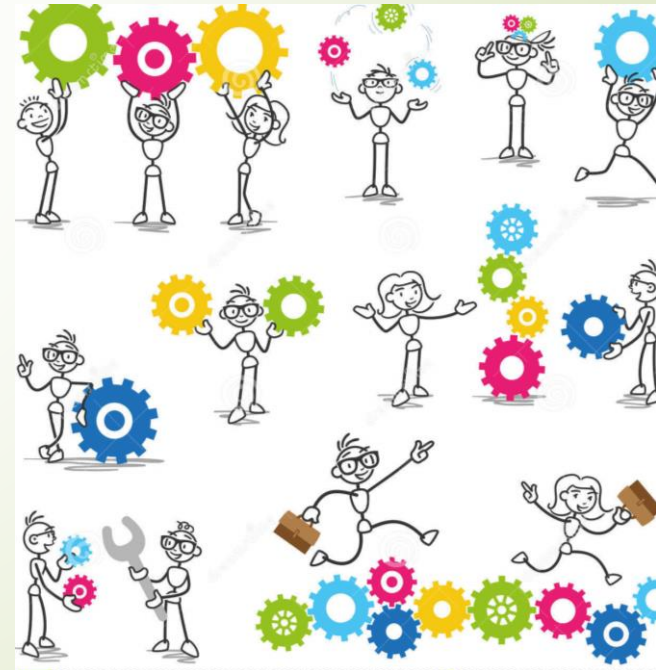
- Σε ήρεμο και ήσυχο περιβάλλον, χωρίς πολλά ερεθίσματα που να διασπούν την προσοχή του παιδιού
- το παιδί να είναι **ευδιάθετο, χαλαρό** και να έχει **θετική διάθεση**
- το παιδί να κάθεται σε ένα τραπέζι και ο ενήλικας λίγο πιο πίσω ή να κάθεται στα γόνατά του ή σε όποια θέση εξυπηρετείται η καλή συνεργασία και επικοινωνία εκπαιδευτικού-παιδιού
- ο ενήλικας θα διαβάσει **αργά και καθαρά** την ιστορία από τη θέση του, ακολουθώντας τους ρυθμούς του παιδιού

Η παρουσίαση στο μαθητή

- ο **τόνος** της φωνής του ενήλικα να είναι **φιλικός και ευγενικός**. *Να ταιριάζει με το ήρεμο και καθησυχαστικό περιεχόμενο της κοινωνικής ιστορίας*
- η ανάγνωση της ιστορίας καλό θα είναι να **πραγματοποιηθεί πριν το γεγονός, για το οποίο είναι γραμμένο ή πριν την εδραίωση της συμπεριφοράς**
- **απλή κινητήρια πρόταση** (ειλικρινής στάση): «Έγραψα μια ιστορία για εσένα», «Έχω μια ιστορία για ... Έλα να τη διαβάσουμε»

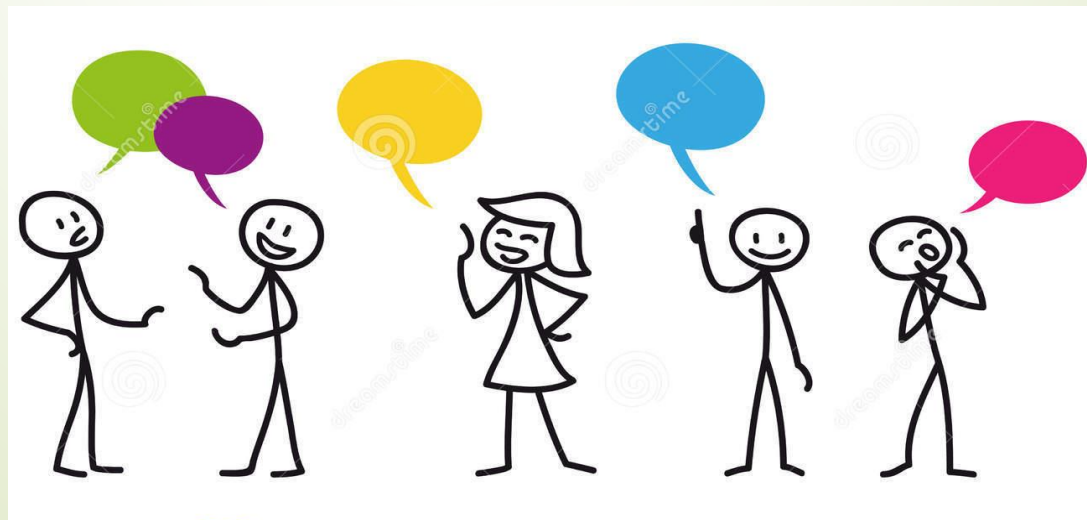
Η συχνότητα παρουσίασης

- Οι Κοινωνικές Ιστορίες να δίνονται **μία-μία τη φορά**
- Καλό είναι να διαβαστούν τουλάχιστον **μία φορά** την ημέρα

Το πλαίσιο εφαρμογής

- Είναι ερευνητικά αποδειγμένο ότι μια κοινωνική ιστορία είναι πιο αποτελεσματική, όταν **συνεργάζονται πολλά άτομα για τη συγγραφή και την παρουσίασή της** (Smith, 2001, 2016)
- Να διαβάζονται **στο σχολείο, στο σπίτι ή σε διαφορετικά (άλλα) πλαίσια**
- Να διαβάζονται **από διαφορετικά άτομα**, ακόμα και μέσα στο ίδιο το σχολείο

Το πλαίσιο εφαρμογής

α) Νηπιαγωγείο ή παιδικός σταθμός (Νηπιαγωγοί γενικής και ειδικής εκπαίδευσης, Παράλληλη Στήριξη και Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό)

β) Πλαίσιο με ωρολόγιο πρόγραμμα / Δημοτικό ή Γυμνάσιο (Εκπαιδευτικός της τάξης, Εκπαιδευτικός Τμήματος Ένταξης, Εκπαιδευτικός Παράλληλης Στήριξης και Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό, Εκπαιδευτικοί άλλων ειδικοτήτων, Διευθυντής)

γ) γονείς και θεραπευτές

Πότε ολοκληρώνεται μια κοινωνική ιστορία

Όταν έχει εδραιωθεί η επιθυμητή κοινωνική συμπεριφορά ή δεξιότητα,

- μπορεί **σιγά σιγά** να μειωθεί η ανάγνωση της ιστορίας σε τέσσερις φορές την εβδομάδα, μια φορά το μήνα ή κάθε φορά που κρίνεται απαραίτητο
- **μπορούν να παραλειφθούν κάποιες προτάσεις** ή να ξαναγραφούν με τη μορφή πρότασης με κενή γραμμή
- **μπορεί να επαναληφθεί η κοινωνική ιστορία στο μέλλον**

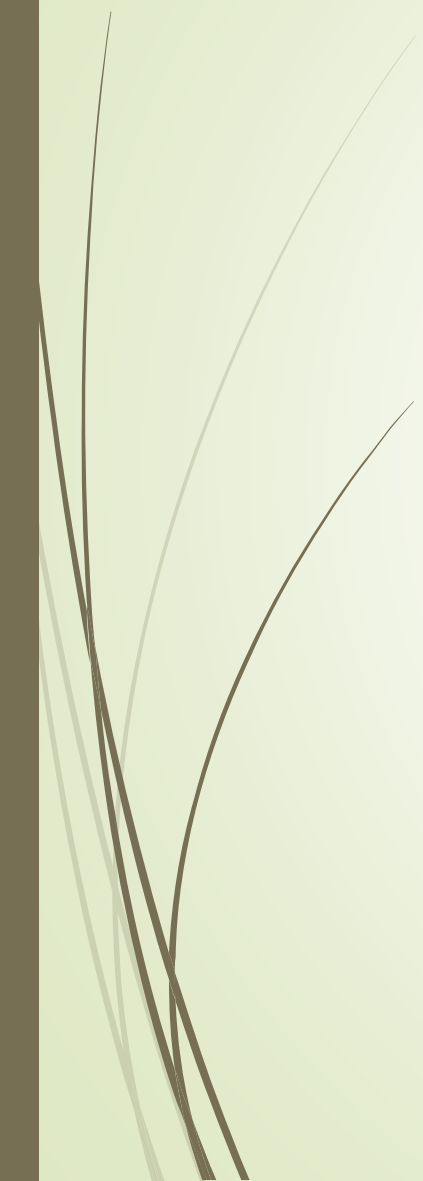
Η αξιολόγηση

- **Αρχική αξιολόγηση** της συμπεριφοράς και των δυσκολιών του παιδιού
- **Παρουσίαση της Κοινωνικής Ιστορίας**
- **Τελική αξιολόγηση**, για να διαπιστωθεί εάν η επίδραση της συγκεκριμένης ιστορίας οδήγησε στην αλλαγή της συμπεριφοράς

Πότε μια Κοινωνική Ιστορία Θεωρείται επιτυχημένη

- ▶ Εάν ο στόχος, για τον οποίο έχει γραφεί, επιτευχθεί σχετικά γρήγορα
  - ▶ Εάν μετά από 2-3 εβδομάδες δεν προσεγγίζεται καθόλου ο στόχος, κρίνεται σκόπιμο να σταματήσει και να αναθεωρηθεί το επίκεντρο της ιστορίας, το γλωσσικό της επίπεδο ή η πολυπλοκότητά της.
-

Τι θα περιλαμβάνει ο οδηγός

Το πλαίσιο ανάπτυξης

Οι **Κοινωνικές Ιστορίες** θα αναπτυχθούν με βάση το Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου και του Δημοτικού και

- Θα περιλαμβάνουν στόχους και θεματικές που αφορούν στην **Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη και αυτόνομη διαβίωση.**
- Θα συνδέονται με τους άλλους τομείς του Π.Σ.

Τι θα περιλαμβάνει ο οδηγός

1. Αναφορά στον **ορισμό** των Κοινωνικών Ιστοριών, στα **στάδια ανάπτυξης** τους με παραδείγματα, στο πλαίσιο και στον **τρόπο εφαρμογής** τους και στην **αποτελεσματικότητά** τους
2. **Οδηγίες** και **ανάλογα εργαλεία** (templates, κ.ά.) για τη δημιουργία και αξιοποίηση των Κοινωνικών Ιστοριών από τους εκπαιδευτικούς
3. Μια **σειρά από Κοινωνικές Ιστορίες**, τις οποίες ο εκπαιδευτικός μπορεί να τις αξιοποιήσει ανάλογα με τις δυσκολίες που θα αντιμετωπίσει μέσα στην τάξη
4. **Οδηγίες** για το πώς μπορεί ο εκπαιδευτικός να διαφοροποιήσει / προσαρμόσει τις Κοινωνικές Ιστορίες, ανάλογα με το προφίλ των μαθητών του

Τι θα περιλαμβάνει ο οδηγός

- **Μια μεγάλη γκάμα θεματικών ενοτήτων**
- **Διαφορετικές μορφές:**
  - ως προς το μέγεθος (μικρή ιστορία, μεγάλη), τη δομή (όπως μια εικόνα και πρόταση / περίοδος ανά σελίδα, πολλές εικόνες ανά σελίδα, κ.ά.)
  - την εικονογράφηση,
  - καθώς και διαφοροποίηση με βάση τη μέθοδο 'Easy to Read' κ.ά., ανάλογα με το μαθητή, την ηλικία του και τη βαθμίδα εκπαίδευσης
- Θα είναι **επεξεργάσιμες** και θα περιλαμβάνουν **κείμενο με τις αντίστοιχες φωτογραφίες ή εικόνες** (μορφή σκίτσων, εικονογραμμάτων ή εικόνων).

**Κοινωνικές Ιστορίες που
αφορούν στην Προσωπική &
Κοινωνική Ανάπτυξη και στην
κατανόηση κοινωνικών
καταστάσεων για μαθητές με
αναπηρία**

Κοινωνικές Ιστορίες για:

- **ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ-ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ**
- **ΤΙΣ ΑΙΣΘΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΩΜΑ**
(αισθητηριακές εμπειρίες)
- **ΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ-ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΕΑΥΤΟΥ**
- **ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ**

Κοινωνικές Ιστορίες για:

➤ ΤΙΣ αξίες

➤ την επικοινωνία

➤ τη φιλία

➤ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ επισκέψεις και εκδηλώσεις

Κοινωνικές Ιστορίες για το σχολείο και την ενίσχυση της αυτονομίας του μαθητή

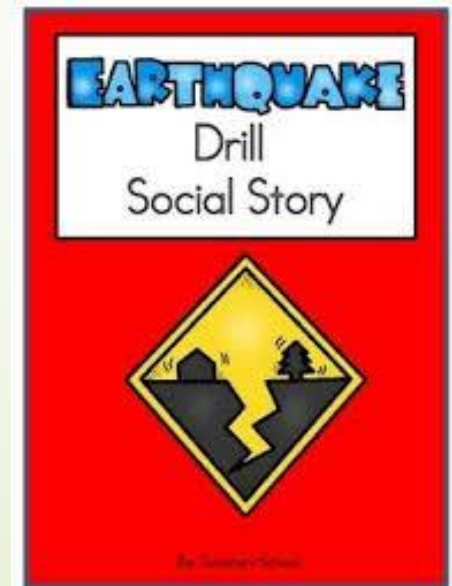

Κοινωνικές ιστορίες για:

- ▶ τη λειτουργία του σχολείου
- ▶ το σχολικό πρόγραμμα
- ▶ την τήρηση κανόνων στο σχολείο
- ▶ τις σχολικές επισκέψεις-εκδηλώσεις-εκδρομές εντός και εκτός του σχολείου

**Κοινωνικές Ιστορίες που
αφορούν στη διαχείριση
κινδύνων και κρίσεων για την
ασφάλεια και υγεία των
μαθητών με αναπηρία**

Κοινωνικές Ιστορίες για:

- ▶ **τη διαχείριση των συναισθημάτων**
  - ▶ **τα ατυχήματα και τις αρρώστιες**
  - ▶ **τη διαχείριση των κινδύνων στο σπίτι και στο σχολείο**
  - ▶ **την αλλαγή ρουτίνας και τη διαχείριση απρόοπτων καταστάσεων**
-

Η χρήση του template από τον εκπαιδευτικό

- εύκολη και γρήγορη κατασκευή μιας Κοινωνικής Ιστορίας σε μορφή έντυπου (βιβλίο) ή ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού
- διαφορετικά στυλ template, ανάλογα με τις ανάγκες του εκπαιδευτικού

Γράψτε τον τίτλο για την ιστορία σου με 8 φωτογραφίες εδώ

Αυτός είναι ο χώρος για το κείμενό σου.

Αυτός είναι ο χώρος για το κείμενό σου.

Αυτός είναι ο χώρος για το κείμενό σου.

Αυτός είναι ο χώρος για το κείμενό σου.

Παραγωγή της ιστορίας σου: Γράψε τον τίτλο με τις φωτογραφίες σου

1. Παιχνίδι με τους φίλους μου.

2. Ο δάσκαλός μου μιλάει με τους μαθητές.

3. Μια κοπέλα κάνει ένα σχέδιο για να βοηθήσει τους μαθητές.

4. Ο δάσκαλός μου μιλάει με τους μαθητές.

5. Μια κοπέλα κάνει ένα σχέδιο για να βοηθήσει τους μαθητές.

6. Ο δάσκαλός μου μιλάει με τους μαθητές.

7. Μια κοπέλα κάνει ένα σχέδιο για να βοηθήσει τους μαθητές.

8. Ο δάσκαλός μου μιλάει με τους μαθητές.

1^η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ- Α' ΕΚΔΟΧΗ

Παιχνίδι με τους φίλους μου.

Είπα στον δάσκαλό μου να μιλήσει με τους μαθητές.

Αυτός είναι ο χώρος για το κείμενό σου.

Μια κοπέλα κάνει ένα σχέδιο για να βοηθήσει τους μαθητές.

Ο δάσκαλός μου μιλάει με τους μαθητές.

Μια κοπέλα κάνει ένα σχέδιο για να βοηθήσει τους μαθητές.

Ο δάσκαλός μου μιλάει με τους μαθητές.

Μια κοπέλα κάνει ένα σχέδιο για να βοηθήσει τους μαθητές.

Ο δάσκαλός μου μιλάει με τους μαθητές.

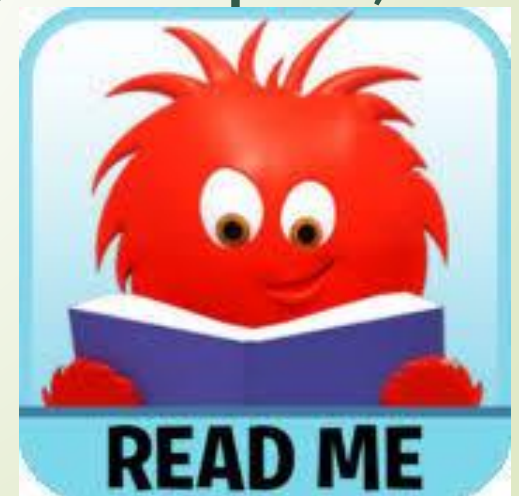
Η χρήση του template από ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

α) **φωτογραφίες** που έχει τραβήξει ο εκπαιδευτικός και σχετίζονται με την κοινωνική ιστορία

β) μια σειρά από **σκίτσα** (κόμικς), τα οποία έχουν σχεδιαστεί με κατάλληλες προδιαγραφές

γ) μια σειρά από **φωτογραφίες** που παρουσιάζουν **πρόσωπα, κτήρια, αντικείμενα, κ.ά.**

δ) τέλος, δίνεται η δυνατότητα να σχεδιάσει ο εκπαιδευτικός ή το παιδί τις εικόνες της κοινωνικής ιστορίας

Ευχαριστούμε θερμά...

Παπαμιχαλοπούλου Ελευθερία
eri.papa@gmail.com

<http://www.prosvasimo.gr/>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

